



Brussel, 14 november 2016  
(OR. en)

14244/16

COEST 292  
CFSP/PESC 925

## RESULTAAT BESPREKINGEN

---

|                 |                                       |
|-----------------|---------------------------------------|
| van:            | het secretariaat-generaal van de Raad |
| d.d.:           | 14 november 2016                      |
| aan:            | de delegaties                         |
| nr. vorig doc.: | 14243/16 COEST 291 CFSP/PESC 923      |
| Betreft:        | OOSTELIJK PARTNERSCHAP                |
|                 | – Conclusies van de Raad              |

---

1. Voor de delegaties gaan in bijlage dezes de conclusies van de Raad over het Oostelijk Partnerschap, zoals goedgekeurd door de Raad (Buitenlandse Zaken) op 14 november 2016.

**Conclusies van de Raad over het Oostelijk Partnerschap****Raad Buitenlandse Zaken, 14 november 2016**

1. De Raad bevestigt opnieuw dat hij veel belang hecht aan het Oostelijk Partnerschap, dat een specifiek onderdeel van het Europees nabuurschapsbeleid (ENB) is, en een nauwe politieke associatie en economische integratie met de EU en tastbare resultaten voor de burgers biedt. De Raad brengt in herinnering dat het Oostelijk Partnerschap gebaseerd is op gezamenlijke inzet voor het internationaal recht en de fundamentele waarden, waaronder democratie, rechtsstatelijkheid, eerbiediging van mensenrechten, fundamentele vrijheden en gendergelijkheid, en voor markteconomie, duurzame ontwikkeling en goed bestuur.
2. De Raad is ingenomen met de vorderingen bij het nakomen van de afspraken van de top van Riga in zowel de bilaterale als de multilaterale dimensie van het Oostelijk Partnerschap. Hij verheugt zich over de uitvoering van het herziene ENB, waardoor meer gedifferentieerde bilaterale betrekkingen met meer maatwerk mogelijk worden, gebaseerd op de behoeften van partnerlanden en de gezamenlijke belangen van de EU en de partnerlanden. De Raad is tevens verheugd over het accent dat op het EU-nabuurschap wordt gelegd in de algemene strategie voor de Europese Unie op het gebied van het buitenlands en veiligheidsbeleid.

3. In het besef van de vooruitgang die is geboekt door de partnerlanden, wijst de Raad op het belang van een niet-aflatende inzet voor het hervormingsproces, met name op het gebied van de rechterlijke macht, corruptiebestrijding en openbaar bestuur. De Raad betuigt opnieuw zijn steun voor de hervormingsagenda van de partners, in lijn met de op stimulansen gebaseerde aanpak van de EU. Tenuitvoerlegging van hervormingen is cruciaal voor een blijvend succes van het Oostelijk Partnerschap en voor de vergroting van de weerbaarheid van staat en samenleving in de partnerlanden overeenkomstig de algemene EU-strategie.
4. De Raad is tevreden over de vorderingen met de uitvoering van de associatie-overeenkomsten/diepe en brede vrijhandelsruimten (AO's/DCFTA's) met Georgië, de Republiek Moldavië en Oekraïne, waardoor de politieke associatie en economische integratie met de EU wordt bespoedigd. De Raad is verheugd over de vooruitgang in de onderhandelingen over een nieuwe kaderovereenkomst met Armenië en memoreert zijn besluit toestemming te geven voor onderhandelingen over een nieuwe uitgebreide overeenkomst met Azerbeidzjan, die beide een stevige basis moeten vormen voor de langetermijnbetrekkingen met deze landen. De Raad herinnert aan de verbetering van de betrekkingen tussen de EU en Belarus overeenkomstig de conclusies van februari 2016 en is verheugd over deze mogelijkheid om die betrekkingen verder te ontwikkelen, in overeenstemming met de concrete stappen die Belarus moet nemen, onder andere op het gebied van mensenrechten en democratie.
5. De Raad herhaalt dat de versterking van de economische en commerciële dimensie van het oostelijk partnerschap zal bijdragen aan de verdere verdieping van de economische integratie met de EU. Het creëren van solide economische beleidskaders, onder meer door stimulerende inspanningen van de EU en internationale financiële instellingen, zal bijdragen aan een gunstig klimaat voor moderne, groene economieën die investeringen aantrekken en duurzame ontwikkeling en handelsverkeer bevorderen. De Raad neemt er nota van dat de macro-financiële bijstand van het IMF en de EU van doorslaggevend belang is voor de partnerlanden die in een bijzonder moeilijke economische en financiële situatie verkeren en structurele hervormingen doorvoeren. Eerst moet echter aan de voorwaarden daarvoor worden voldaan. De Raad moedigt verdere vooruitgang aan op weg naar volledige tenuitvoerlegging van de diepe en brede vrijhandelsovereenkomsten om nieuwe handels- en investeringsmogelijkheden te creëren. In het kader van het Eu4Business-initiatief zal de DCFTA-faciliteit daartoe aanvullende steun bieden aan het mkb/kmo's.

6. Herinnerend aan het belang van de digitale economie, verwelkomt de Raad de besprekingen tijdens de recente ministeriële bijeenkomst van het Oostelijk Partnerschap over de digitale gemeenschap, en verwacht hij dat verdere convergentie van de regelgeving zal leiden tot een harmonisatie van de digitale markten, en tot minder obstakels en belemmeringen voor het volledig benutten van de voordelen van de digitale economie.
7. De Raad erkent dat mobiliteit en persoonlijke contacten de samenlevingen in de EU-lidstaten en -partnerlanden dichterbij elkaar brengen. De Raad brengt in herinnering dat een grotere mobiliteit van de burgers in een veilige en goed beheerde omgeving een van de kern-doelstellingen van het Oostelijk Partnerschap is. De Raad onderstreept het belang van een tijdige voltooiing van het besluitvormingsproces dat nodig is voor visumliberalisering voor Georgië en Oekraïne. De Raad ziet uit naar beraadslagingen, te zijner tijd, over het eventuele aangaan van een visumdialog met Armenië, en juicht de stappen toe die zijn genomen voor de uitvoering van het mobiliteitspartnerschap met Azerbeidzjan. De Raad is ook ingenomen met de recente ondertekening van het mobiliteitspartnerschap met Belarus en ziet uit naar de afronding van de onderhandelingen over de visumversoepelingsovereenkomst en de overnameovereenkomst.
8. Samenwerking op het gebied van onderwijs, wetenschap, onderzoek, cultuur, opleiding, jeugd en innovatie is cruciaal voor het vergroten van het wederzijds begrip, het versterken van de instellingen en de bevordering van modernisering en duurzame ontwikkeling. De Raad erkent dat persoonlijke contacten, onder meer in de vorm van maatregelen voor capaciteitsopbouw op deze gebieden, bijdragen aan banencreatie, grotere ondernemingszin, mobiliteit, en een sterkere betrokkenheid bij de samenleving.
9. De Raad bevestigt andermaal hoe belangrijk de betrokkenheid van maatschappelijke organisaties, jongeren en plaatselijke instanties is, ook bij de uitvoering van de associatie-agenda's en de prioriteiten van het partnerschap, op een manier die bijdraagt tot de democratische en economische transformatie van de partnerlanden. Dankzij het innoverende potentieel van actoren van het maatschappelijk middenveld zullen de regeringen van de partnerlanden beter inclusieve moderniseringsprocessen en hervormingen kunnen nastreven. Fellowships voor het maatschappelijk middenveld in het kader van het initiatief EU4Youth zullen het potentieel op dit gebied wellicht nog verder helpen ontwikkelen. Ook het Forum voor het maatschappelijk middenveld van het Oostelijk Partnerschap is in dit opzicht belangrijk.

10. De Raad bevestigt andermaal dat interconnectiviteit een belangrijk aandachtsterrein is in het kader van het engagement van de EU voor het Oostelijk Partnerschap. Energie-interconnecties, ononderbroken leveringen van gas en het duurzame gebruik van energiebronnen, onder meer door het onderzoeken van het braakliggende potentieel voor energie-efficiëntie, spelen een belangrijke rol bij de diversificatie van energiebronnen en het veerkrachtiger maken van de partnerlanden. In dit verband pleit de Raad voor goed functionerende energiemarkten met een stabiel, transparant en investeringsvriendelijk regelgevingskader, en moedigt hij de verdere verbetering van de interconnectie op gas- en elektriciteitsgebied tussen de partnerlanden en de EU aan, alsmede meer investeringen in hernieuwbare energie. De hoogste internationale normen inzake nucleaire veiligheid en milieubescherming dienen naar behoren te worden nageleefd.
11. De Raad beschouwt de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling van de VN en de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering van 2015 als belangrijke aanvullende elementen in het overleg met de partners van het Oostelijk Partnerschap. De Raad verwelkomt de recente bijeenkomst van de ministers van het Oostelijk Partnerschap die voor het eerst aan milieu en klimaatverandering was gewijd, als een blijk van erkenning van het belang van voortgezette samenwerking rond milieuvraagstukken, en vraagt om uitvoering te geven aan de ministeriële verklaring.
12. De Raad wijst erop dat betere weg-, spoor-, zee- of luchtverbindingen tussen de EU en de partnerlanden, alsmede tussen de partnerlanden onderling, nodig zijn voor een betere mobiliteit en meer economische ontwikkeling. Een pakket gerichte hervormingen op vervoersgebied is evenzeer belangrijk om deze doelstelling te verwezenlijken. De Raad merkt op dat de recentelijk overeengekomen uitbreiding van het TEN-T kernnetwerk, in combinatie met een actieplan op lange termijn en passende financiële mechanismen, zal bijdragen tot economische welvaart en stabiliteit in de regio van het Oostelijk Partnerschap.
13. Onder verwijzing naar zijn conclusies van december 2015 over de herziening van het Europees nabuurschapsbeleid, benadrukt de Raad het belang van intensievere samenwerking tussen de EU en de partners van het Oostelijk Partnerschap op veiligheidsgebied, onder meer wat betreft de hervorming van de veiligheidssector, hybride dreigingen, grensbeheer en de bestrijding van cybercriminaliteit. De Raad waardeert het belang van samenwerking rond vraagstukken in verband met het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid, en is ingenomen met de belangrijke bijdrage van de partnerlanden aan GVDB-operaties en -missies van de EU.

14. De Raad pleit voor hernieuwde inspanningen om het vreedzaam beëindigen van conflicten in de regio te stimuleren op basis van de beginselen en normen van het internationaal recht. Het oplossen van conflicten, het opbouwen van vertrouwen en goede nabuurschapsbetrekkingen zijn essentieel voor economische en sociale ontwikkeling en samenwerking. De EU blijft de territoriale integriteit, onafhankelijkheid en soevereiniteit van al haar partnerlanden ten volle steunen. De Raad wijst op de rol die de EU speelt bij het oplossen van conflicten en het opbouwen van vertrouwen ter ondersteuning van de eerder overeengekomen structuren en processen.
15. De Raad vraagt voortgezette inspanningen om de strategische communicatie van het Oostelijk Partnerschap te verbeteren en het beleid en de beleidsresultaten zichtbaarder te maken en beter uit te dragen. Daartoe moet onder meer steun aan de partners en aan onafhankelijke media in de regio worden verleend, het publiek beter worden gewaarschuwd voor desinformatie door externe actoren en het vermogen om daarop te reageren worden verbeterd. In dit verband verwelkomt de Raad de werkzaamheden van de East StratCom Task Force van de EDEO.
16. De Raad ziet uit naar de volgende top van het Oostelijk Partnerschap in november 2017 in Brussel, en zal te gelegener tijd hierop terugkomen. Tijdens de top zullen de resultaten van het Oostelijk Partnerschap sinds Riga worden geëvalueerd en zal worden besproken hoe de samenwerking tussen de partnerlanden en de EU en tussen de partners onderling verder kan worden versterkt. De Raad moedigt de hoge vertegenwoordiger en de Europese Commissie aan om zich, in samenwerking met de lidstaten en de partnerlanden, te kwijten van de voorbereiding van deze top en te werken aan een reeks te boeken resultaten, onder meer op de vier in Riga overeengekomen samenwerkingsgebieden.